

СТАНОВИЩЕ НА ЧЕРНОМОРСКА РЕГИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ЕНЕРГИЯТА

ОТНОСНО: Актуализиране на нормативната уредба в сферата на производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници съгласно *Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници* от дата 30 юни 2010 , разработен от *Министерството на икономиката, енергетиката и туризма*

Екипа на Черноморска регионална агенция за управление на енергията – Варна, изпълнява проект „*Модел за ефективно производство на слънчева електроенергия в Северното Черноморие*”, осъществяван с финансовата подкрепа на Програма “Малки проекти” на Глобалния Екологичен Фонд.

Партньори по проекта са Асоциация на Българските Черноморски Общини, Българско дружество за защита на птиците и Архитектурен факултет към Варненски свободен университет.

Общата цел на проекта е стимулиране използването на слънчева енергия в Североизточното Черноморие чрез повишаване на капацитета и знанието на местните специалисти и население и инициране на политики на национално ниво за премахване на пречките пред развитието на фотоволтаиката.

Производството на електроенергия от възобновяеми източници е дейност с приоритет в световен мащаб, която е ориентирана към екологично производство на електроенергия и която е в състояние да осигури в максимална степен опазване на околната среда, намаляване зависимостта от изчерпващите се изкопаеми горива и не на последно място независимост от вноса на енергийни ресурси. Използването на възобновяеми енергийни източници е част от политиките на ЕС в областта на енергетиката и опазването на околната среда. Като резултат България следва да предприеме съответните стъпки чрез законодателна уредба да улесни въвеждането и масовото използване в бита на ВЕИ. Изграждането и присъединяването към електропреносната мрежа на малки централи в урбанизираните територии е национален приоритет, който е заложен в *Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници*, тъй като ще доведе до следните положителни ефекти:

- Минимални разходи за присъединяване, защото се използва съществуващата електроразпределителна мрежа.
- Нулеви разходи за развитие на електропреносната мрежа, тъй като присъединяване на производители, директно до консуматорите на електрическа енергия, по същество разтоварва мрежата и минимизира риска от аварии, като по този начин се намаляват случаите на аварийно и планово прекъсване на електрозахранването за ремонт и профилактика, респективно на разходите за тези дейности, натоварващи крайния потребител.
- Минимални загуби от пренос и преобразуване на електроенергията, защото тя се произвежда на мястото на потребление.
- Подобрява се качеството на електроенергията заради инжектирането на електроенергия в мрежата с оптимален фактор на мощността.

- Подобрява се отказоустойчивостта на електроенергийната система като цяло, защото отпадането на произволен производител няма да повлияе по никакъв начин на системата.
- Улеснява се планирането и прогнозирането на наличността на ВЕИ източника, тъй като метеорологичните прогнози за големи области са с висока степен на достоверност, докато микроклиматичните условия в района на конкретен обект, могат да се различават коренно от метеорологичната прогноза за дадения регион.
- Стимулират се домакинствата чрез осигуряване на допълнителен доход и повишаване жизненият им стандарт.
- Създават се многобройни работни места за инсталатори на малки ВЕИ централи
- Задържат се приходите от продажбата на електроенергията в България и по този начин се акумулира косвен икономически ефект.
- Използват се покривите и фасадите на съществуващи сгради, дворни места, промишлени зони и т.н. и не се заемат продуктивни обработваеми земи или пасища

С настоящето становище подкрепено от местни и регионални власти, неправителствени организации, инвеститори, инсталатори и потребители. След задълбочено проучване на настоящата нормативна уредба в страната и в редица европейски държави, предлагаме на вниманието Ви възможността за актуализиране на съществуващата нормативна уредба относно присъединяването към електроразпределителната мрежа и изкупуването на електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в обекти, присъединени като потребители на електрическа енергия.

Сега действащата нормативна уредба възпрепятства навлизането на инсталации за производство на електрическа енергия от ВЕИ в урбанизираните територии, тъй като процедурата по присъединяване на обектите към електроразпределителната мрежа и последващо сключване на договор за изкупуване на произведената електроенергия, е излишно сложна, скъпа и придружена от голям брой излишни съпътстващи разходи, което практически обезсмисля инвестирането в малки покривни, фасадни или свободно разположени в урегулirани поземлени имоти централи.

Съществуващите ограничения в нормативната база, които пречат на инвестирането в такива малки електропроизводствени обекти са:

- Класифициране на всички електроцентрали, оползотворяващи ВЕИ, независимо от тяхната мощност и местоположение като обекти от трета категория според чл. 137 от ЗУТ. Това води до необходимостта от разработване на инвестиционен проект в пълен обем и задължителен монтаж на съоръжението от дружество, регистрирано в Камарата на строителите с право за извършване на строежи трета категория, дори и обектът да представлява малък фотоволтаичен или вятърен генератор, с мощност не по-голяма от тази на готварски котлон. Тези разходи освен напълно безсмислени са и непосилни за малки инвеститори.
- Необходимост от изработване на доклад за наличния и прогнозния потенциал на ресурса на съответния вид енергия от възобновяем източник, който излишно оскъпява изграждането на малък електропроизводствен обект.

ЧЕРНОМОРСКА РЕГИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯТА

- Отказ на електроразпределителните предприятия (ЕРП) да изкупуват цялото произведено количество електроенергия от ВЕИ, а само произведеното свръх консумацията на обекта потребител на електрическа енергия. Това прави икономически неоправдано инсталирането на малка инсталация на името на краен потребител /вкл. физическо лице/, сключило договор като потребител на електрическа енергия в обекта. За целта в момента се налага учредяването на право на строеж за съответната инсталация на юридическо лице със специален предмет на дейност – производство и продажба на ел. енергия, от чието име да се сключи договор за присъединяване на обекта производител към електрическата мрежа. Това също оскъпява и прави икономически необосновано инсталирането на малки електропроизводствени мощности в обекти, потребители на ел.енергия.
- Отказ на електроразпределителните дружества да присъединяват обекти, производители на електрическа енергия на физически лица. Това води до необходимост от регистриране на дружество, дори и за такива малки обекти. Съпътстващите разходи по това дружество – регистрация, счетоводство, обявяване на актове и прочее, обезсмислят инвестирането в малък електропроизводствен обект.
- Необходимост от ежегодно подаване на заявление за издаване на сертификат за произход на електрическата енергия, произведена от ВЕИ и разходи за лично получаване на издадения сертификат на място в ДКЕВР в София. За малки обекти тези разходи са съществен процент от годишния приход.

Действащата нормативна уредба пряко нарушава принципите за равнопоставеност, лоялна и ефективна конкуренция в условията на свободен пазар. Тя поставя в привилегировано положение юридическите лица - инвеститори в големи производствени мощности от ВЕИ, където допълнителните разходи са много малка част от общите разходи за реализиране и поддържане на обекта. В резултат се създава обективна невъзможност за навлизането на малки електропроизводствени мощности в урбанизираните територии.

Ето защо за да бъдат стимулирани производителите на електроенергия от малки обекти, оползотворяващи ВЕИ в съответствие с националната и европейската енергийна стратегия считаме че предложените по-долу мерки, чрез съответни законодателни промени, ще съдействат за постигане на крайните цели:

- Процедурата по монтаж на малки централи, използващи ВЕИ и разположени по покривите и фасадите на сградите, както и разположени в урегулирани поземлени имоти с мощност до (30 kW или производствена мощност не по-голяма от заявената мощност като обект, потребител на ел.енергия) да бъде максимално облекчена, като за такъв строеж да не се изисква разрешение за строеж, а уведомяване на съответните община и ЕРП
- Създаване на възможност физически и юридически лица да продават на електроразпределителните предприятия 100% от произведената електроенергия от ВЕИ в обект, присъединен като потребител на електрическа енергия

ЧЕРНОМОРСКА РЕГИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯТА

- Отпадане на изискванията за изготвяне на доклад за наличния и прогнозния потенциал на ресурса на съответния вид енергия от възобновяем източник
- Отпадане на необходимостта за монтаж на инсталациите от строителни дружества, регистрирани в камарата на строителите за извършване на строежи трета категория.

Предлагаме конкретни мерки, чрез които предлагаме за стимулиране инсталирането на малки обекти за оползотворяване на ВЕИ:

- Промяна в ЗУТ – включване на „малките централи” в обхвата на чл. 147.
- Промяна в ЗЕ – изваждане на лицата, произвеждащи електроенергия от ВЕИ от обхвата на термина „енергийно предприятие” и гарантиране възможността за присъединяване към мрежата на обекти на физически лица.
- Промяна в предложениия Закон за Енергията от Възобновяеми Източници
 - отпадане на текста „както и количеството енергия, произведено за собствени нужди” от чл. 17, ал.1
 - чл. 17, ал.2 – да отпаднат всички покривни и фасадни централи, които се намират в обект с присъединена мощност като консуматор по-голяма от заявената мощност като производител
 - Отпадане на изискването за издаване на гаранции за произход (чл.6. т.1. и чл. 17, ал.1) за електроенергията, произведена от „малки централи”
- Промяна в Наредба 1/ 30.06.2003 за номенклатурата на видовете строежи, където „малките централи” да отпаднат от обхвата на чл. 6, ал.5
- Промяна в Наредба 5 /21.05.2001 на МРРБ за правила и нормативи за устройство на територията, където в чл.113 да се добавят изрично малките централи
- Промяна в Наредба 6 /09.06.2004 на МЕЕР за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната и разпределителните електрически мрежи, където да бъде облекчен режимът и съкратен срокът за присъединяване на „малки централи”
- Изваждане на „малките обекти” от обхвата на Наредба 14 /15.06.2005 на МРРБ и МЕЕР за техническите правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия, или облекчаване на изискванията.

Промените които предлагаме са направени въз основа проучване на опита на държави от ЕС и са в съответствие с европейските директиви и политики.

Черноморска регионална агенция за управление на енергията

Варна, ул. ”Преслав” №4, тел./факс – 052/611 811

2010-08-05